

Бурят-Монгол Улсын УНЭН

Мүнөөдэрэй номерто:

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советдай ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Түрүү бөшг. Социалистическе культурын түлөө ВКП(б)-гэй Обкомдо (1-дөхи нюурта) Культурна байгуулалта манай хүндэтэ хэрэг мүн. (1-дөхи нюурта) Латвийн амалшадай хунгалтануудай

урда гэхи суглаанууд (1-дөхи нюурта) Украинска ССР дотор хүдэй ажахын культурануудай ургасхы ба малажалай ашаг үгэлтэнь дээшлүүлхэнэй түлөө колхознигуудай ажалай түлөө нэмэлтэ түлбэри тухай ССР Союзай

Арадай Комиссарнарай Советдай ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитетдэй тогтоол (2-3 нюурнуудта) Хилин саанаһаа телеграммууд (4-дөхи нюурта) Республика дотор (4-дөхи нюурта)

№ 4 (3308) 1941 оной январин 5, воскресенье | ӨН 10 МҮНГЭ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ КУЛЬТУРЫН ТҮЛӨӨ

Манай газетын мүнөөдэрэй номерто, «Культурна барилгануудыг үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухайда» Кабанскийн аймагай, Кандалинска сельсоветэй, Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай абанан социалистическэ уялганууд толидогдобо.

Тус колхозойхид тодорхой уялгануудыг өөһөдтөө даан абажа, нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулахаар хараалха зуураа, эдэнэй жэшээгээр мурьсөөндэ орохынь республикын бүхы колхозуудыг уряалаа.

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обком ба БМАССР-эй правительстводо болбол кандалинхидай үүсхэлые халуунаар хайшаан, тус асуудалаар тухай тогтоол гаргаба.

Энэ мурьсөөндэ эрхим хуури эзэлэгшэдэ үчтэхэ шагналнууд: түрүү сомоной Советдэ баруудагдаха—БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй дамжуулгын Улаан Туг; түрүү колхозуудта олгогдохо—3 шан; түрүү колхозуудай түрүүлэгшээртэ үгтэхэ—3 шан; түрүү сомосөвөдүүдэй түрүүлэгшээртэ олгогдохо—2 шан тогтоолоо.

Пушкинайхидай үүсхэлын бүхы ажалшадаар бүрин дэмжэгдэхэн хэлсөөнгүй.

Үнгэрэгшэ жэдэ үүсхэгдэн, хүдөө нотагуудыг хүсэд культурна болбосон болгохын түлөө хүдэлхөн нилээд үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ, хэдэн арбаад түрүү артельнуудыг хабаадуулан ба олон тоото шэнэ барилганууд бодхоогдон байна. Тийгөөшье, бүхы колхозуудыг бүгдөөрхн хандуулжа шадагдаггүй. Ушарын, нотагуудайхид организацинуудай, илангааа колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд тус хэрэгые толгойлоогүйнөө гадна, заримдаа хэрэгсэдэгшэбүгэй байгаа.

Тимэ ушарнууд Хорин, Яруунын, Запграйн, Кяхтын, Иволгын ба бусад аймагуудай зарим колхозуудта үзэгдөө лэн.

Энэндэ эсэ табирамар саг тулаа.

Манай зорилго хадаа Пушкинайхидай уряалы колхозник бүхэнэй мэдэрэмжэдэ хүргэжэ, энэ мурьсөөндэ республикын бүхы колхозуудыг хандуулан, тухайта хүдэлмэриэ тон ойрын сагта эмхидхэлтэ болон.

Аймагуудай ба сомонуудай Советүүд,

тэдэнэй депутатууд болбол ажалшадай үүсхэлээр дэлгэрүүлэгдэн агуу шухала энэ хэрэгые хүтэлбэрлэн, амжалтатайгаар дэлгэрүүлхэ арыун уялгатай.

Хэрбээ партийна, комсомольско, советскэ организацинуудай, хүдөөдөхи культурна эмхи-зургаануудай ба бүхы коммунистууд, комсомолсууд ба шударгышуудай большевиксээр оролсоод, бодото хүтэлбэри бэлдүүлэд байгаа наань үнэхөөрөө бүгдэнигтын хүдэлхөн болжо шадахын лаб.

Колхоз бүхэн культурна болбосон барилгануудыг түхээрхэ хүсэд дүүрэн аргатай. Харин, бүхы аргабайлганууддаа бүрин түгэс амаглаха шухала.

Гадна, барилгын түргэн методые үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Энээнэй тулада, бүхы материалнуудыг элбэг хүрэхөөр эртэнхээ бэлдэхэ, хүсээ хараалха ёһотой.

Аймагуудай газетнууд хадаа культурна байгуулалтыг хүсэн түгэлдөөр хүгжөөн бадаруулын түлөө мурьсөөнэй ябасыг үргэн дэлгэрээр толило ушартай.

Хүдүүд, улам үргэдэн байгаа энэ мурьсөөндэ олонитыг жэгсаан, эршэмтэйгээр республика дотороо дэлгэрүүлэе!

Республика доторхи сомосөвөдүүд, колхозууд ба өдөнэй түрүүлэгшээр болбол БМАССР-эй Верховно Советдэй дамжуулгын Улаан Тугые ба тогтоогдон шавлануудыг абыхын түлөө тэмсэхэ ушартай.

Урган баян нотагуудаа үр жэмэстэ сээрлиг садуудаар, үзэхэлэнтэ хайхал барилгануудаар, элгэ хурса гэрлээр тууагша Ильичын ламочкануудаар, городской янзын тсэ хайхан байшангуудаар, клубуудаар, парижмахерскануудаар, дэлхэйн бүхы воинуудыг дуулган байдаг радиоузелуудаар шэмжэгдэе!

Колхозуудайгаа тосхонуудыг культурна жабхаланта, хүжюун сэнгэлигэй газарнууд болгое.

Энэ хэрэгтэ большевигүүдэй парти, советскэ правительстводо ба арадуудай агуухэ вождэ Сталин туйлай ехэ анхарад табина.

Харин, бидэнэр өөһөдөө хамсы шаман орожо, шэнэ шэнэ амжалта илалтануудыг туйлаха ёһотойбди!

ВКП(б)-гэй Обкомдо

Культурна болбосон байдалтай бодохо тушаа республикын колхозуудай ба сомосөвөдүүдэй хоорондо социалистическэ мурьсөө тунхаглаха тухайда Кабанскийн аймагай Пушкинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин членүүдэй үүсхэлыень хайшааба.

Тус мурьсөөндэ колхозууд ба колхознигуудыг олоорч оролсуулжа, жэмэстэ модо—сээрлиг тариха, харгы зам ба кубагуудыг зааха, шэнэ гэрнүүдэ, нийтын банинуудыг, ворота ба харшануудыг шэнээр бариха, колхознигуудай гэр байрын досоохи ба газар-хиве заабарилха, хүүгэдэй ясли ба сад эмхидхэхэ г. м. колхозно тосхоние культурна болбосон болгохын түлөө оролдон, ойагууламжын хүдэлмэри ябуулахынь партиин Айкомуудыг, Аймгүйсэдкомуудыг ба ВЛКСМ-эй комитетуудыг уялгаба.

Колхозууд ба сомосөвөдүүдэй хоорондох социалистическэ мурьсөөнэй ябасынь шаггажа байхын тулада, Республиканска жюри нүхэр Борсөөв түрүүлэгшэтэйгээр байгуулагдаба.

Колхозууд ба сомосөвөдүүд өөһөднгөө абанан уялгануудыг хэрээрхэ дүүргэжэ байхынь доро заагданан болзор соо шалгажа байхынь уялгаха гөбөл: нэгдэхын—1941 оной майн 1-дэ

хоёрдохын—Октябрьска революциин 24-дөхи ой гүйсэхэ үедэ гурбадахын—1942 оной январин 1-дэ.

Энэ хүдэлмэриэ ябуулаар түрүүлжэ гарабан сомосөвөтэ баруулын тулада, БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй дамжуулгын Улаан Туг би болгохо.

Мурьсөөндэ түрүү хуури эзэлхөн колхозуудта ба хүдэлмэрилэгшэдтэ үгэхын тулада доро заагданан шагналнуудыг байгуулаха гөбөл:

- Түрүү колхозуудта 3 шагнал:
  - Клубай гү, али улаан булангай зооохы түхээрлэгэ, тэрэнь—5 мянган түхэриг сөнтэй.
  - Библиотека—3 мянган түхэригэй.
  - Библиотека—2 мянган түхэригэй.
- Колхозуудай түрүүлэгшээртэ мүнгөөр гурбан шан:
  - 2000 түхэриг
  - 1500 ”
  - 1000 ”

Сомосөвөдэй түрүүлэгшээртэ хоёр шан: I — Мотоцикл II. — Велосипед ба нэгэ мянган түхэриг. Энэ мурьсөөнэй ябаса тухайда саг үргэлжэ толихынь республиканска ба аймагуудай газетнуудтэ дурадхагдаба.

№ 1 авиазаводой хүдэлмэрилэгшэдэй шагналга

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй, 1940 оной декабриин 31-нэй, Указаар, ээсөглэлэй шэнэ зүйлнуудыг зоёхо ба тэрэниг үйлдэбэридэ амаглаха хэрэгтэ ехэ амжалта

РОМНОДО НЕФТИН ХҮСЭТЭ ФОНТАН

КИЕВ. Сумска областин Ромнодохи «Золотуха» гэжэ хада дээрэ № 35 нүхэсөө нефтин фонтан хүсэтэйгээр өрбөлгөн гараба. Гаража өхилхэнь хойшо 3 час хадаг үнгэрөөрхэ өрбөлгөн фонтан зоёсогдобо. Энэ

туйлаһанайгаа түлөө № 1 авиазаводой 90 хүдэлмэрилэгшэд Советскэ Союзай орденуудаар ба медальнуудаар шагнагдаба.

саг дотор 20 тонно нефть абтаа. Мүнөө фонтаныг амаглагда үгэб. Тус фонтан болбол өлө нефтин элбэг байһаниг тэршэнэ. (ТАСС)

Культурна байгуулалта—манай хүндэтэ хэрэг мүн

Кабанскийн аймагай, Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай социалистическэ уялга

Селенгэ мурэнэй баруун эрье дээрэ манай деревниүүд оршон байдаг. Урлань хэлтэги, ялгагай ба хандаржа байһан мухар модон гэрнүүдтэй бишинтан деревниүүд байһан юм.

Мүнөө манай деревни ямар болооб? Манай колхозой центр—Романово деревни мүнөө тагидахаар бэшэ болоо. Колхозтой хамта шэнэ байдал, шэнэ гурим тогтоогдоо. Манай деревни хадаа мүнөө тон ондоо, тагидашагүй болоһон ба мүн үгүүданынь ондоо болоо.

Мүнөө деревнидэмнай орохотойгоо сасуу манай колхознигуудай барһан үндэр, шэнэ байшангуудыг, харахат. Хүүдэй жэлнүүдтэ нимүүдэй хорь гаран байшанууд баригдаба. Үндэр хайхан ба өхөнүдэй сонхонудтай, сонхо бүринь хоёр дахар рамануудтай, харууд, уужам, угаа зохид гэрнүүд байха юм.

Мүн хуушан гэрнүүдэйшье түхэ шарай хуялба. Эдэ жэлнүүдтэ торшо соо манай колхознигууд 20 гаран гэрнүүдэ заабарилжа, культурна болбосон болгобо. Хөрөд колхознигуудай газар сад, сээрлиг таригданхай. Манай колхознигуудай гэртэ ороходо—пол, потолок ба сонхо, раманы, үүдэ, гөхүүрны шэрлээтэй—яларжа байдаг. Олонхи гэрнүүдтэнь репродукторнууд тогтоогдонхой, олонхи колхознигуудтай патефонтой, велосипедтэй болоо. Мүнөө бид болоһон эдэ бүхы зүйлнүүд урда сагта манай колхознигуудай зүүдэндэшье үзэгдэдэггүй байгаа.

Манай хүнүүд мүнөө оройдоошье тагидашагүй, угаа ондоо болоо. Бүгдээрхэ үзэг бэшгэтэ хуралсаһан байна. Хүгшэд, үгбэгшье уншажа, бэшжэ шадаха болоо. Манай деревнишье 5 багшанар, нэгэ врач ургажа гараһан ба нэгэ хүн мүнөө Горно институтыг дүүргэжэ байна. Улаан Армийн 3 лейтенантууд, 2 бухгалтернууд, 13 трактористнууд, 2 комбайнернууд, 3 шофернууд гэхэ мэтэ хүнүүд манайда олон.

Манай колхозой ажахы өөдөө дөбжөө. Колхознай улам бүри баялаха, хүжэнэ. Тарилгынгаа талай дээрэнь бидэнэй үндэр баян ургаса хураһан тухайда гансахан республика дотор бэшэ, харин тэрэной газар тээ суурхана. Ороһото культурануудай ургасаар туйлаһан амжалтамнай Худөөажахын Бүхэсоюзна Выставка дээрэ харуулагданан байна. Тийн, манай колхоз болбол хоёрдохы зэргын дипломоор шагнагдаа.

Бидэнэр малажалаа хүгжөөхын тулада, ехэхэн хүдэлмэри ябуулабди. Манай орондо элбэг ехэ тоно, махан ба малажалай бусад продуктууд хэрэгтэй. Мүнөө малажалай 3 фермнүүдтэйбди. Малууднай дулаан ба харууд байраар хангаданхай. Гансахан 1940 он дотор 80 тугал багтаха байра барһан ба гахайн, шубуудай, унагадай байра барилбабди. Мүн галай аюулаха хамгаалха сарай барилдаа.

Ажахын нимүүд ургалта болбол парти ба правительствын, нүхэр Сталинэй үдэр бүри манай колхоздо туһаламжа үзүүлэнэй ашаар туйлагдаһан байна. Төд, урланай үшөө ехэ хүдэлмэри байна. «Бүхы хүдэлмэришье ба бүхы колхознигуудыг культурна ба эрдэмтэй болгохо» гэһэн нүхэр Сталинэй заабарие бэлдүүлхын түлөө үшөө ехээр хүдэлмэрилхэ ёһотойбди.

Энэ хадаа бидэнэрхөө ехэхэн хүдэлмэри эрина. Манай колхозой ажахы амжалтатайгаар хүгжэнэ, харин культурна болбосон байдалаар хожомдонги байна гэжэ бидэнэр сэхэ мэдүүлэбди. Хэһэн хүдэлмэринай хэдэ ехэшье наа, тэрэ үшөө л дутуу байна. Манай колхознигуудай бүтөөсөтэйгээр амаллажа, культурнаар ажаһуухын түлөө хүдэлмэрилхэ саг ерээ. Манай үшэн сэхэ ажал хадаа баян ба хангаданхай байдалай үндэһе хуури болоо. Бүтөөсөтэйгээр амаллахын тула культурнаар ажаһууха хэрэгтэй. Манай зарим колхознигуудай банида үсөөн ородог, газетэ уншадаггүй, радио шагнадаггүй байһынь юуһанай хэрэгтэй. Төд, мүнөө нимээр байжа таараха аал? Энэ хожомдолоо түргэн уагдаха хэрэгтэй. Тарилгын зэргэри ханга дээрэ ба фермнүүд дээрэ кол-

хознигуудта культурна байдал хангагдаха ёһотой. Колхознигуудай тэр байра хадаа газарнаашье ба зоосоошье культурна байха ёһотой. Колхознигуудай байра бүхэнэй дэргэдэ сад ургуулаха, сээр хайхан ворота ба хашаа, харша бариха хэрэгтэй. Энэниг бэлдүүлхэ аргабайдал колхоз бүхэндэ би.

А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд, бидэнэр болбол, энэ 1941 оны колхоз ба колхозник бүхэнэй культурын, ажана байдалай дэргэтын он болгохы хүсэнбди. ВКП(б)-гэй Бүхэсоюзна XVIII конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ мурьсөөндэ оролсожо, бидэнэр нимэ уялгануудыг абанабди:

Гэр шадарай садтай, ворота ба харшатай, 10 шэнэ гэрнүүдэ бариха. Колхозойгоо гэр бүхоние культурна түхэлтэй болгохо, хуушан 50 гэрнүүдэ заабарилжа, хашаа, хөрөө дотороо арыун сээр болгохо, харшануудаа зааһаха, колхознигуудай байра шадар 6-7 модотой сад тариха, хамтадаа 1500 модо хуулгаха.

1941 оной июлиин 1 хүрэтэр, манай хургуулын багшанарай байха 2 квартиратай гэр бариха.

1941 оной январин 10 хүрэтэр, малажалай фермнүүд дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудай байха хамтын байра бариха, тэндэ культурна түхээрлэхэ хэжэ.

Тарянажаалай хоёрдохы бригада дээрэ июлиин 1 хүрэтэр улаан булан бариха.

1941 оной октябриин 1 болотор, 100 толгой үхэрэй багтаха тшовой байра бариха.

1941 оной августын 1 болотор, үрэнэ хадагалха амбар бариха дүүргэхэ.

1941 оной мартын 15 болотор 2 автомашинын багтаха гараж бариха.

1941 оной февралын 1 хүрэтэр малнуудта малжэ ба изолятор бариха.

1941 оной мартын 15 болотор 100 кв. метрын теплицэ бариха.

Дээрэ дурсагданан барилгануудыг хангахын тулада 60 мянган түхэриг мүнгэ номолхо, 650 кубометр барилгын модо, 200 кубометр тес, 14200 хөһө, киршич, 165 кв. метр сонхын шэл ба бусад шухала хэрэгтэй зүйлнүүдэ бэлдэхэ.

15 хүнүүдхөө бүридхөн саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ барилгын бригада байгуулаха.

1941 оной февралын 1 болотор колхозойгоо клубы заабарилха ба библиотекэдэ 2000 түхэригэй номуудыг абаха.

1941 оной декабриин 25-һаа өхилжэ, үзэг бэшгэ бага мэдэхэ 50 колхознигуудай хуралсаха 2 группа эмхидхэхэ.

Электростанци дотор түхээрлэгэ хэдэн тулада двигател ба динамо машина абаха. Энэньдэ 1000 түхэриг номолнобди.

Абанан эдэ уялгануудаа саг болзор соонь дүүргэхэ бүхы аргабайдала манайда би.

Культурно-байдалай барилгыг эрхим хайнаар ба үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө, Хөжэнгын аймагай, Дуна-Хулан түлөө сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ колхозы ба Кабанскийн аймагай «Майн 1» колхозы Бүхэсоюзна XVIII партийна конференциин нэрэмжэтэ мурьсөөндэ урянабди.

Манай колхозно хүдөө тосхонуудыг, деревниүүдыг культурна болбосон болгохын тулада, социалистическэ мурьсөөндэ оролсохынь республикын бүхы колхозуудыг урянабди.

Энэ мурьсөөнэй арбитр болокынь БМАССР-эй Верховно Советдэй Президиумын, «Б.-М. Правды» ба «Б.-М. Унэниг» гуйнабди.

Колхознигуудай суглаанай даабарлар гараа тагидшад:

- колхозой түрүүлэгшэ А. КОРЫТОВ.
- Тарянажаалай 1-дөхи бригадын бригадир А. И. КОБЫЛКИН.
- Колхознигууд: ЛАГЕРЕВА Л. В.
- ТЕЛЕСОВ И. М.
- БУЯНОВ И. С.
- БУЯНОВ С. А.
- КОБЫЛКИН С. И.
- ТЕЛЕСЕВА П. Ф.
- ИЗЯНОВ П. А.

Хандалинска Сельсоветдэй түрүүлэгшэ —ТХЕНОВ.

Романово деревни 1940 оной декабриин 23.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-монголой педагогическай институтдэй студентэр О. М. Галионко (зүүн талада) ба С. В. Буянов гэгшэд хэштээлгээг хүүлээр модон соо санаар абанал.

П. Новиковай фото.

Латвийн ажалшадай хунгалтануудай урда тээхи суглаанууд

РИГА, январин 2. (ТАСС). Республикын городуудаар ба селонуудаар хунгалтануудай урда тээхи суглаанууд үнгэрэгдэнэ. Союзай Советдэй депутатуудта кандидат, Дауговпилска түмэр-замай мастерскойн кузнец нүхэр Смагар гэшэ хунгалтадаггаа уузаахын гула Резен городто эрөбэ.

Хунгалта нүхэр Ильин гэшэ кандидатдайга тухайда ингэжэ хэлэн:

— Ян Станиславович Смагар хадаа социалистическэ эхэ орождоо үнэн байһанаа бодото хэрэгээр харуулаба. Нүхэр Смагар болбол советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо нормоо саг үргэлжэ үлүүгээр дүүргэдэг, ажалла социалистическэ өһөөр хандаһан бодото жэшэ харуудаг байна. Смагар хадаа ажалшадай дунда ехэ авторитеттэй юм.

Национальностынуудай Советдэй депутатуудта кандидат, Рига городской Московский райкомой секретарь мүн. Яковлевтай уузаагдаа аюулан суглаанда 600 гаран хүнүүд сугларһан байна. Нүхэр Яковлев болбол хүдэлмэрилхэн ангийн хэрэгтэй түлөө бөө хайрадангүйгээр тэмсэхэн бодото большевик мүн гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Суглаанда хабаадаһан үндэр дээшлэгтээр резолюци абанан ба тэрэниг соонь ингэжэ хэлэгдэнэ.

—Бидэнэр январин 12-то нүхэн үндэ адиар бүгдөөрөө хунгуулын урдад ошожо, коммунистуудай ба партийна бэшэнүүдэй сталинска блогой кандидатуудай түлөө нэгэн дугаар голосуудаа үгэхэбди.

ВЭФ-гэй электротехническэ заводой хүдэлмэришэдэй, хунгалтануудай урда тээхи суглаан дээрэ Латвийн эрхим уранзохөөлшөд ба поэтүүд хабаадалсаба. Поэт нүхэр Вагак гэшэ «Парти» гэжэ шүдлөөг уншаһан ба Григулас гэшэ —«Москвада үдэшлэн» гэжэ поэмэ уншаба. Бусад уранзохөөлшөд өөһөднгөө зоёһолнуудыг мүн уншаһан байна.

ТАСС-ын БУРУУШААЛГА

Улаасхоорондын байдалыг шэнжэлхэн, нүхэр Сталинэй статья гү, али шэнэ жэлэй хандалгыг «Правда» газетэ гү, али ямар нэгэн ондоо советскэ газетэ январин нэгэндэ толило гэхэн мэдээсэл гадаадын хэблэлүүдтэ дунда тараһан байна.

Энэ болбол худал хуураг мэдээсэл гэжэ ТАСС буруушаана.

Почтово шэнэ марка

Наань үдэрнүүдтэ хэлхэ холбоной арадай комиссариат болбол Измаил гэжэ хэрэмые штурмдалгаһаа хойшо 150 жэл гүйсэхэндэ зориулан, почтово маркуудай серияг гаргахынь. 15 мүнхэмэй үжэтэй нөгэ марка дээрэн Измаил штурмыг харуулан зураг ба нүгөөдөнэй—ордой агуухэ полковец Суворовай дүр зурагдаха байна.

Украинска ССР дотор хүдөө ажахын культурануудай ургасыень ба малажалай ашаг үгэлгыень дээшлүүлхэнэй түлөө колхознигуудай ажалай түлөө нэмэлтэ түлбэри тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советдэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоол

ВКП(б)-гэй XVIII съездын шийдхэбэригүүдэй үндэсэ хүури дээрэ УССР-эй хүдөө ажахы хадаа Сталинска Гурбадхи Табанижэлэй үедэ хүдөөажахын артельнууды эмхидхэлэй ба ажахын талаар бүхэжүүлгээр, колхозуудай хамтын зөөриень хүжөөлгөөр ба бүхэжүүлгээр, ургасы ехэдхэлгээр, колхозуудта малажалай фермэнүүды дэлгэрүүлгээр, хамтын фондууды байгуулгээр ба колхозно таряашдай ажабайдалайн материалын-культура хэмжэе шитэ дээрэн дөөшлүүлгээр нилээд ехэ амжалтанууды туйлаа гэжэ ССР Союзай Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК төмдлгөнэ.

Колхозно журамны саашадань бүхэжүүлгэ хэрэгтэ нилээд амжалтанууд бии, колхозуудта ажалай бүтөөсөн ехэ болоо.

Колхозуудай хамтын газары үрилгөө хамгаалха хэмжээнүүд тухайда, колхозуудта хамтын малажалы хүжөөжэ хэмжээбүүлгэнүүд тухайда, хүдөөажахын продуктууды бэлэдхэлгэдхи ба худалдан абалгадахи полтикийн хубилалтанууд тухайда, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй тогтоолнууды гүйсэдхэнэйгөө ашаар-Гурбадугаар Табанижэлэй түрүүшын жэлтэй, 1938 онойхитой жэшээлээр үзэбэл, УССР-эй колхозуудта 1940 ондо орооһото культурануудай ургасын 33 процент, наран сасэгтэй—44 проц., картофелин—42 процент нэмбэ; сахарай свеклын ба бусад техникэскэ культурануудай ургасын нилээд ехэ болобо.

1939—1940 онууд соо колхозно фермэнүүд дээрэ өбөртэ томо малай тогтолойн 70 проц., гахайнууд—83 проц., хонид—101 процент олоһорбо. УССР-эй колхозуудай 94 процентнэ үгүүн малажалай 3-3 ба шубуун ажалай 1-1 фермэнүүдтэй байна.

Бригадануудта, звенонуудта ба малажалай фермэнүүдтэ ажалы зүбөө эмхидхэн ба хүдөөажахын хүдэлмэрийн шанарынь хайжаруулан колхозуудта ажахын эдэ амжалтануудын илангала ехэ байна гэжэ колхозуудай хүдэлмэрийн дүришлэ харуула Зашоржоко областин, Геническэ районий, Сталинай нэрэмжэтэ, оренто колхоз 1940 ондо тарянаа 3620 га бүхы орооһото культурануудай тарялаһаа гектар бүрийн 19 центнер ургаса абаа. Энэ колхозой бригада (бригадирын Бедиченко) 200 га орооһото культурануудай тарялаһаа, гектар бүрийн 21,7 центнер ургаса абаһан байна.

Черниговскэ областин, Нежинскэ районий, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 586 га орооһото культурануудай тарялаһаа гектар бүрийн 18,14 центнер ургаса абаа. Энэ колхозой бригада (бригадирын Лущин) 79 га тарялаһаа га бүрийн 20,4 центнер ургаса хуряаба.

Полтавска областин, Хорольско районий «Новэ життэ» колхоз 1940 ондо намарай тарялаһаа дунда жэшээгээр га бүрийн 19,4 центнер шенисэ суглуулба. Энэ колхозой бригада (бригадирын Олейниченко) га бүрийн 34,7 центнер ургаса суглаулаа.

Полтавска областин, Гадяческэ районий «Новэ життэ» колхоз 66 га хара тарянай тарялаһаа гектар бүрийн 31 цент. ургаса абаа. Энэ колхозой бригада (бригадирын Найда) 11 га тарялаһаа га бүрийн 50,4 центнер ургаса абаа.

Киевскэ областин, Гагарыкскэ районий «Тракторбүд» колхоз 135 га ячменин тарялаһаа га бүрийн 28 цент. ургаса абаа. Энэ колхозой бригада (бригадирын Тынченко) 29 га тарялаһаа 30-30 центнер ургаса абаһан байна.

Киевскэ областин, Тальновска районий, Петровскын нэрэмжэтэ колхоз 74 га овесой тарялаһаа гектар бүрийн 28-28 центнер ургаса абаа. Энэ колхозой бригада (бригадирын Халупа) 14 га тарялаһаа 29-29 цент. ургаса абаһан байна юм.

Социалистическэ мурысөө дэлгэрүүлхэнэй үндэсэ хүури дээрэ колхозуудта, үйлдэбэрийн бригадануудта свекло, оло, леш, хүбэн, картофель, просо, кукуруза, наран сасэг ба бусад хэдэ хэдэн культурануудһаа үндэр ургаса ургуулан звенонууд бии болоо.

Бригадануудта сахарай свекло ба бусад культурануудай таряла эрхилжэ звенонууды эмхидхэлгэ хадаа, элэ культурануудай ургасын ехэдхэлгэ хэрэгтэ угаа ехэ удашанартай байбэ.

Винницкэ областин, Джулинскэ районий, Лениней нэрэмжэтэ колхоз, 1940 ондо гектар бүрийн 48 центнер просо, 42 центнер кукуруза ба 302 центнер сахарай свекло хуряалбай байна, тийхэдэ энэ колхозой—нүхэр Борникой гэгшын түрүү звено гектар бүрийн 61 цент. просо, 51 центнер кукуруза ба 347 центнер сахарай свекло суглуулба.

Житомирска областин, Родомышльскэ районий, Петровскын нэрэмжэтэ колхоздо гектар бүрийн 225 центнер картофель суглуулаа, тийхэдэ энэ колхозой—нүхэр М.С. Худелэй гэгшын

эрхим звено хадаа, жэлдэ энэһэнбэ 3-4 дахин үлүү ургаса ургуулаа: 1936 ондо тус звено гектар бүрийн—781 центнер, 1938 ондо—885 центнер ба 1940 ондо—1285 центнер абаа.

Житомирска областин, Черняховско районий, Перше Травниин нэрэмжэтэ колхоздо звеновод Надежда Загалад гэгшэ 1939 ондо 1 гектарһаа 33 центнер лён-волокло абаһан байна.

Житомирска областин, Емельянкэ районий, Петровскын нэрэмжэтэ колхозой звеновод Ефросинья Саух гэгшэ 1940 ондо гектар бүрийн 39,06 центнер лён-волокло суглуулба.

Түрүү звенонууд болбол оло, махорко, тамхи, кок-сагыс ба бусад олон культурануудай тарялаһаашы үндэр ургаса абаа.

Нүүлэй жэлнүүдтэ түрүү колхозууд малажалайгаа ашаг үгэлгыень ехэдхэлгээр нилээд амжалта туйлаба.

Малажалайгаа ферма дээрэ ажаллаа зүбөө эмхидхэжэ шадаһан колхозууд илангала ехэ амжалтанууды туйлаба.

Сумска областин, Лебединскэ районий «Червона Зора» колхозой хаалиша оренто Н. Т. Хобот гэгшэ 1940 оной 10 хара соо өөртөн бэхжүүлгэдхэн үнээд бүрийн 6387 литр һу абаһан байна.

Харьковска областин, Харьковскэ районий, М. Кочубинскын нэрэмжэтэ колхозой хаалиша Е. Ф. Надточий гэгшэ 1940 оной 10 хара соо дунда жэшээгээр үнээд бүрийн 4300 литр һу абаа.

Сталинска областин, Б. Янсокольскэ районий «Новэ життэ» колхозой гахайн ферма (фермын даагшан В.Т. Шовкуненко) 1940 оной 10 хара соо эхэ гахай бүрийн 21,8 поросенко абаад, дунда жэшээгээр 111-111 килограмм шэгнүүртэй 135 гахай тэжээбэ, гэдэн колхозой газарай 100 га бүрийн 10 центнер хүртэнэ.

Сталинска областин, Маршупольскэ районий «Коммунар» колхозой гахайша К. А. Нежинская гэгшэ 1940 ондо 23 толгой гахай тэжээбэ, тэзэн дунда жэшээгээр 165-165 килограмм шэгнүүртэй байна.

Днепропетровско областин, Перешипинскэ районий, «Труд» колхозой хонинш Ф. З. Коваленко гэгшэ 1940 ондо 244 эхэ хонидхо 457 хуригалды сү, али 100 эхэ хонид бүрийн 204 хуригалды абаа.

Бүхы колхозуудай бөөлүүлжэ хүсэд шадаха агротехникэскэ ба зоотехникэскэ хэмжээбүүлгэнүүды хайн соол ба зүбөө гүйсэдхэлгэ байхадаа, колхоз бүхэн, бригада бүхэн, звено ба ферма бүхэн үндэр ургаса абажа, малажалайгаа ашаг үгэлгыень ехэдхэлгэ шадаха ба тэрэн колхозой олзы ба колхознигуудай ажалайн түлөө түлбэриень нилээд ехэ болгохо байна гэжэ түрүү бригадануудай, колхозуудай ба районнуудай туйлаганууд гэршлэнэ.

Зүгөөр, түрүү колхозууд, бригаданууд ба звенонууд үндэр ургаса ургуулжа ба малажалһаан элбэг ехэ продукт абажа байбашы наань, тэдэнэй хүдэлмэрийн дүришлэ үргэнөөр дэлгэрүүлгэ үшөө дутамаг байна.

Колхозуудта үндэр ургаса абажа байһан түрүү звенонууд ба бригадануудай хажуугаар, нэн адлихан услоvido байһан аад, бага ургаса абадаг бригаданууд ба звенонууд бии.

Хүдөөажахын түрүүшүүлэй хүдэлмэрийн дүришлэе колхозой ажал үйлдэбэри дээрэ улам үргэнөөр хэрэглэнэй ашаар, бүхы областнууд ба республиканууд дотор хүдөөажахын культурануудай ургасы ба малажалайн ашаг үгэлгыень нилээд өхөөр дөшлүүлжэ шадагдаха байна.

Тарянай ургасы ба малажалай ашаг үгэлгы саашадаа дөшлүүлгэе наатуулжа байһан сервезно шалтагануудай нэгэн болбол үндэр ургаса ба малажалһаан элбэг ехэ продукт абажа байһан түрүү колхознигуудай хэһэн ажалынь буруугаар түлээг болоо гэжэ ССР Союзай Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК тоолоно.

Колхознигуудай хэһэн ажалынь түлээг байһан мүнөө үеын гуриймэй ёһоор, колхозуудта ажахын жэлэй результатууды хубаарилга хадаа бригадаар гү, али звеногоор абтаһан ургасынь ба малажалһаа элбэг ехэ продукт туйлаһан хүдэлмэрийн шанарынь харадаа абангүйгөөр, гансал ажалта үдэрэй тоогоор хэгдэдэг байна.

Хэһэн хүдэлмэрийн результатадй шанарынь харадаа абангүйгөөр ажалтай түлбэри хэдэг байхадаань, орооһото, техникэскэ ба бусад хүдөөажахын культурануудай үндэр ургаса абадаг үнэн сэхөөр хүдэлмэрилжэ байһан түрүү колхознигууд, мүн тэрэшлэн малажалһаан элбэг ехэ продукт абажа байһан колхознигууд хэлаа муугаар хүдэлмэрилжэ, бага ургаса абажа байһан колхознигуудтай адилдагдан, таарамжагүй байдала оруулагдана.

Таряалангай хүдэлмэрийн хайн соонь ба үндэр шанартайгаар гүйсэдхэнэйгөө ашаар, үндэр ургаса абадаг бригадануудай ба звенонуудай колхознигууд

болбол таряалангайгаа газары эдүүлгэдэ ехэ ажал хэһэн байбашы наань, тон бага ургаса абадаг бусад бригадануудай ба звенонуудай колхознигуудтай нэгэн ади гү, али тэрэнэрхэ бүришье бага түлбэри абадаг байна. Энэ болбол таряалангай хүдэлмэриүүдые саг соонь бэшэ ба муугаар үнгэргэнэй үрэ мүл.

Вишицкэ областин, Комсомольскэ районий, «Вторая Пятилетка» колхоздо С. Войтков гэгшын звено 2,1 га сахарай свеклын тарялагда 370 ажалта үлэр гаргалһаан аад, гектар бүрийн 136 центнер ургаса хуряалбай байхадань, А. Скрипник гэгшын звено хадаа мүн туды шэнээн тарялагда 350 ажалта үлэр гаргалһаан аад, гектар бүрийн 211,1 центнер ургаса хуряалбай байха юм. 56 проц. ехэ ургаса абаһан А. Скрипник гэгшын звено болбол ажалта үлэринь нэгэн адлаар түлээг байһан дээрэнэ мүнгэ, орооһо ба бусад продуктууды Войтковэй звеночоо багые абаа.

Черниговскэ областин, Лосиновско районий, Фрунзын нэрэмжэтэ колхоздо 1940 ондо 0,20 гектар тарялаһаа 7 центнер махорко абаһан Е. Зоценко гэгшын звенодо 39 ажалта үдэр үгэнэн байгаа, тийхэдэ мүн тэды шэнээн тарялагда дээрэнэ 1,43 центнер махоркын ургаса абаһанайн түлөө У. Карнаух гэгшын звенодо 40 ажалта үлэр үгэбэ, 5 дахин шахуу ехэ ургаса суглуулаһан Е. Зоценко гэгшын звено болбол ажалта үдэрэй түлбэрийн нэгэн ади байһан дээрэнэ, ажалта үдэртэй орооһо ба бусад продуктууды У. Карнаух гэгшын звеночоо бүри багые абаһан байна.

Малажалай фермэнүүд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудай ажалайн түлөө түлбэридхэе нимэ ушарнууд үзэгдэнэ.

Түрүү колхознигуудай ажалайн түлбэридэ нимэ таарамжагүй абадаг юун дээрэнэ гаранаг гэдэл, хэһэн ажалай шанарынь харадаа абангүйгөөр, ажалай эсэсэйн результатады—хүдөөажахын культурануудай ургасынь ба малажалай ашаг үгэлгыень харадаа абангүйгөөр, гансал олоһон ажалта үлэрнүүдэй тоогонь ёһоор ажалтай түлбэриень түлээг байһан.

Колхозуудта ажалтай түлөө түлбэриень тэгшдхэлгын ёһоор түлээг, нимэ гурийн болбол агрономическэ ба зоотехникэскэ наукин туйлаганууды ба түрүү практикы хэрэглэлгэ, бүхы хүдөөажахын культурануудай үндэр ургасы абагда ба малажалай ашаг үгэлгыень ехэдхэлгэдэ колхознигууды урмашуулагүй.

Колхознигуудай олоһон ажалта үлэриень тэгшдхэлгын ёһоор түлээг (звено ба бригадын абаһан ургасын результатадаа дундуулагүйгөөр) болбол колхознигуудай ажалайн бүтөөсын саашанй ургалтаа, таряанй ургасы ба малажалай ашаг үгэлгы ехэдхэлгэдэ колхознигуудай материалын интересынь дөшлүүлгэдэ ехэ наад ушаруулаа.

Энээн дээрэнэ, хүдөөажахын бүхы культурануудай ургасы дөшлүүлгэ ба малажалай ашаг үгэлгыень ургуулаха ехэ аргабайдаг колхозуудта бии байбашы наа, дугуугаар хэрэглэгдэнэ.

УССР-эй колхозуудта хүдөөажахын культурануудай ургасы дөшлүүлгэ, нэһэнбэ ба малажалай ашаг үгэлгыень ехэдхэнэй түлөө, колхознигуудай ажалта үдэрэй түлбэридэ нэмжэ, ажалайн түлөө нэмэлтэ түлбэри үгэдэг болохо шухала гэжэ ССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК тоолоно.

Колхозуудта нимэ гуриймэй бии болохо, түрүү колхозуудай ажалайн түлөө түлбэридэ мүнөө байгаа таарамжагүй абадаг усдагдаха байна, ушарынь, ажалта үдэрэй тоонь бүридхэтэй хамта, мүн хүдэлмэрийн шанарынь бүридхэгдэхэ болоно, хүдөө ажахын культурануудай ургаса ба малажалай ашаг үгэлгыень бүридхэгдэхэ болоно.

Ажалы түлбэрилгын энэ гуриймэй хадаа колхозуудта ажалтай бүтөөсы дөшлүүлгэ, хүдөө ажахын али бүхы продукцие ехэдхэлгэдэ колхознигууды урмашуулаха гэсэн, энэ хадаа гүнзгий колхозой ба колхознигуудай интересүүды зүбөөр зохицуулаха байна.

Ургасы бүхы хэмжээгээр дөшлүүлгэ ба малажалай ашаг үгэлгы ехэдхэ, Советскэ Союзай бүхы ажалшалай ба колхознигуудай улам бүри урган байгаа хэрэглэлгүүдынь хангалын тулада хүдөө ажахын бүхы продуктууды үйлдэбэрилгэ саашадань ехэ болгохын зорилгоор, ССР Союзай Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоохонь:

1. 1941 онһоо эхилжэ, орооһото, техникэскэ, овощин ба тэжээлэй культурануудай ургасы түсбөө үлүүлэн абаһан, мүн һу хааха, малнууды эдөөлгэхэ ба түлжүүлгэ, малажалһаа продукт абаха тушаа түсбэтэ даабаринуудаа үлүүлэн бригаданууд ба звенонуудай колхознигуудта—үлүүлэн продукцие ньатураар гү, али мүнгөөр нэмжэ, түлэхынь колхозуудта хайшааха.

2. Сахарай свекло, хүбэн ба бусад

техникэскэ культуранууд дээрэ ажаллаһан звенонуудай хүдэлмэрийн таарамжадай дүришлэе харадаа абажа, хаана-хаангүй үйлдэбэрийн бригадануудта звенонууды эмхидхэжэ, техникэскэ, овощин, картофелин, просын, кукурузын ба тэдэнэры ургуулахын тулада гар ажал эхээр хэрэглэгдэдэг бусад культурануудай тарялын тухайта газарнууды тэдэ звенонуудта даалган бэхжүүлхынь колхозуудта хайшааха.

Тарялын бүхы шахуу хүдэлмэри-нүүд механизирөөлгөдөжэ, МТС-эй машинануудаар гү, али бригадын зэбсэг ба тэжээбэрийн хүсөөр үнгэргэдэг, хүрнэ бэлэдхэлгэ ба тарялань ехэнхидээл трактораар дүүргэдэг, культурануудынь харуулаха багаар хэрэглэдэг, ургаса хуряалгань гол түлээг комбайнаар хэгдэдэг ба тэрэниень зүбөөр хэрэглэһын тулада ехэнүүд тамайнууд хэргэлтэй, харин ургаса юрын машинаар хуряахадань—таряа сохигодо олон колхознигууд хабаадалсадаг туладань, орооһото ба бусад культуранууды бүхы бригадада даалган бэхжүүлгэ.

3. Ургасынгаа түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй түлөө, колхознигуудай ажалайн нэмэлтэ түлбэрийн доро дурсагдагша хэмжээнүүды тогтоохо:

Орооһото культурануудаар. Бригадань бэхжүүлгэдхэн орооһото культурануудай бүхы талмай дээрэ ургасынгаа түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй газартаряалангай бригадын колхознигууд хадаа бригадань тогтоогдоһон орооһото ургасаһаа үлүүлэн суглуулаһан орооһонийгоо дүрбэнэйнь нэгэ хубиень абаха байна.

Нэгэ гү, али хэдэн орооһото культурануудаар ургасынгаа түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй бригадын колхознигууд болбол бригадань бэхжүүлгэдхэн орооһото культурануудай бүхы тарялаһаа абаха ургасынгаа түсбөө үлүүлэн дүүргэл наа, нэмэлтэ түлбэри абаха ушартай.

Звенонь бэхжүүлгэдхэн тарялын газар дээрэ просо ба кукурузын ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй звеногой колхознигууд хадаа звенонь тогтоогдоһон ургасаһаа үлүүлэн суглуулаһан, эдэ культурануудыгаа орооһоний дүрбэнэйнь нэгэ хубиень абаха байна.

Наран сасэг, соя, рапс ба лен-кудреш тушаа. Звенонь бэхжүүлгэдхэн тарялын газар дээрэ наран сасэгтэй, соеын ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй звеноуудтай колхознигууд, ба бригадань бэхжүүлгэдхэн тарялын газар дээрэ рапсын, лен-кудрешын ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй, газартаряалангай бригадын колхознигууд хадаа эдэ культурануудаар звенонь ба бригадань тогтоогдоһон ургасаһаа үлүүлэн суглуулаһан үрбэнэйгөө гурбанайн нэгэ хубиень абаха ушартай.

Клещевинээр. Звенонь бэхжүүлгэдхэн тарялын газар дээрэ клещевинын ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй звеногой колхознигууд болбол түсбөө үлүүлэн суглуулаһан клещевинын үрбэнэй түлөө гүнзгий орооһоний тахадьнь натураар нэмжэ абаха байна.

Сахарай свеклоор. Звенонь бэхжүүлгэдхэн тарялын газар дээрэ ургасын түсбөө үлүүлэн абаһан сахарай свеклын центнер бүхэнэй түлөө, энэ звеногой колхознигууд хадаа гол түлбэри ба шагналтанууды—

Эбэртэ томо малнуудай фермэнүүд дээрэ

Дааһан үнээдхэн һу хааха түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй наалишадта—тогтоогдоһон түсбөөһөн гадна тэдэнэрэй нааһан хүнэй 15 процентынь үгэхэ.

Адуулажа ябаһан бүхы үнээдхэн һу хааха түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй болын, тогтоогдоһон түсбөөһөн гадна наагдһан хүнэй 5 процентынь—адуулагшадта үгэхэ.

Жалзай эхин дээрэ байһан бүхы үнээдхэн түл абажа, тэдэнэ тугалшадта үгэтэрэ 15-20 хонго соо гээлтэ-хоролтогүйгөөр түлжүүлэн наалишадта—75 литр һу үгэхэ.

Дааһан бүхы үнээдхэн абаһан түлнүүдэйгэ 6 харатай болоторы гээлтэ-хоролтогүйгөөр түлжүүлэн, мүн тэдэнэрэй сутка бүрийн шэгнүүрынь нэмэхэ түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй наалишадта—тогтоогдоһон түсбөө үлүүлэн, тугал бүхэндэ 10 килограмм шэгнүүри нэмэхэнэй түлөө 5 литр һу үгэхэ.

Тэжээхэе абаһан бүхы залуу малнуудта 6 харатай болоторы гээлтэ-хоролтогүйгөөр түлжүүлэн ба 20-25 толгой залуу малнуудай сутка бүрийн шэгнүүрынь нэмэхэ түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй тугалшадта—тогтоогдоһон түсбөө үлүүлэн, тугал бүхэндэ 10 кг. (амидын шэгнүүрээр) шэгнүүри нэмэхэнэй түлөө 0,5 кг. маха үгэхэ.

6 харатай залуу малнууды 1 жэлтэй болоторы гээлтэ-хоролтогүйгөөр түлжүүлэн ба сутка бүрийн шэгнүүрынь нэмэхэ түсбөө үлүүлэн, тугалшадта—тогтоогдоһон түсбөө үлүүлэн, тугал бүхэндэ 10 кг. (амидын шэгнүүрээр) шэгнүүри нэмэхэнэй түлөө 0,5 кг. маха үгэхэ.

сахарай зводто тушааха свежынгоо түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй түлөө колхознойгоо абаха ёһотой нэмэлтэнүүды оруулаад, колхоз доторынь, дунда жэшээгээр, 1 центнер свеклын 50 сэнгэй (завоһоо абаха түлөөһөн) 50 процентынь хараалжа, нэмэлтын түлбэри мүнгөөр абаха ушартай.

Хубэнгөөр. Звенонь бэхжүүлгэдхэн тарялын газар дээрэ ургасын түсбөө үлүүлэн абаһан хубэнгэй центнер бүхэнэй түлөө, энэ звеногой колхознигууд болбол гол түлбэри ба шагналтанууды—контрактацинтаа түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй түлөө колхознойгоо абаха нэмэлтэнүүды оруулаад, колхоз доторынь, дунда жэшээгээр, 1 центнер хубэнгэй үнэ сэнгэй (хубын бэлэдхэһын пунктһаа абаха түлөөһөн) 50 процентынь хараалжа, нэмэлтын түлбэри мүнгөөр абаха байна.

Долгунец-лэноор, дунда-ородой ба урда зүгэй олоһоор. Звенонуудта бэхжүүлгэдхэн тарялын талмай дээрэнэ лэноор гү, али дунда-ородой ба урда зүгэй олоһоний ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй звенонуудай колхознигууд болбол звено бүхэндэ үгтэһан түсбөө үлүүлэн хуряалһан ургасынгаа гурбанайн нэгэ хубиень өөһөдгөө абаха байна.

Звенонуудта бэхжүүлгэдхэн тарялын талмай дээрэнэ лэноор гү, али дунда-ородой ба урда зүгэй олоһоний үрбэнэй ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй, үрбэнэй ажалы эрхилдэг колхозуудай звенонуудай колхознигууд хадаа түсбөө ехы гүрэндэ тушаалһан үрбэнэй түлөө мүнгөнэй гурбанай нэгэ хубиень өөһөдгөө абаха байна.

Картофель ба овощин культурануудаар. Звенонуудта бэхжүүлгэдхэн тарялын бүхы талмай дээрэнэ картофель ба овощин культурануудай—капусты, помидор, огурцы, столовын свекло, столовын морков ба хонгинын ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй звенонуудай колхознигууд болбол звеногойгоо түсбөө гадна суглуулаһан картофелин ба дээрэ заагдһан овощин культурануудай ургасын табанайн нэгэ хубиень өөһөдгөө абаха байна.

Тэжээлэй культурануудаар. Бригадань бэхжүүлгэдхэн талмай дээрэнэ нэгэ жэлдэ ба мүн олон жэлдэ урдагдһан ногоонуудай, юрын сабшалангай, тэжээлэй корнеллодой ургасын түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй бригада бүхэнэй колхознигууд болбол бригадынгаа түсбөө гадна суглуулаһан тэжээлэй эдэ культурануудай ургасын гурбанай нэгэ хубиень өөһөдгөө абаха байна.

Бригадануудта бэхжүүлгэдхэн талмай дээрэнэ хуряагдһан, түсбэтэ ургасаһаа гадна гүрэндэ худалдаһан клеверэй, люцернын, эспарцелий үрбэнэй центнер бүхэнбөө, колхозхой дунда сэнгээр, центнер үрбэнэй сэнгэй гурбамайн нэгэ хубиень түлээ. Эвээн соо гол түлбэри ба шагналта-нэмэлтэ, мүн тэрэшлэн, энэ үрбэнэйгөө түлөө—бэлэдхэгшэдхэ абаһан тарянай гурбанай нэгэ хубиень оролоно.

4. Наалта, залуу малнууды түлжүүлгэ, малын тэжээлгэ, нооһо хайшалаага гэхэ мэтээр түсбэтэ даабарла үлүүлэн дүүргэнэй түлөө, малажалай фермэнүүд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудта ажалайн түлөө нэмэлтэ түлбэри доро заагдһан хэмжээтэйгээр тогтоохо гэдэг;

толгой бүхэндэ 10 кг. (амидын шэгнүүрээр) шэгнүүри нэмэхэнэй түлөө 0,5 кг. маха үгэхэ.

1-һээ 2 наһатай хүрэтэр 30-50 толгой эбэртэ залуу малнууды гээлтэ-хоролтогүйгөөр түлжүүлэн ба сутка бүрийн шэгнүүрынь үлүүлэн дүүргэнэй наалишадта—тогтоогдоһон түсбөө үлүүлэн, толгой бүхэндэ 10 кг. (амидын шэгнүүрээр) шэгнүүри нэмэхэнэй түлөө 0,5 кг. маха үгэхэ.

Эбэртэ томо малнууды эдөөлгэхэ гү, али бэлшэхэе гурбан харын торпо соо томо малнуудай шэгнүүрынь, тэдэнэй түрүүшын шэгнүүриһэн 15 процент ба залуу малнуудай шэгнүүрынь—25 процентынь дөшлөн нэмэхэн, малажалай бригадануудта хүдэлмэрилдэг колхознигуудта—тогтоогдоһон түсбөө үлүүлэн, толгой бүхэндэ 10 кг. (амидын шэгнүүрээр) шэгнүүри нэмэхэнэй түлөө 0,5 кг. маха үгэхэ.

Фермынгоо һу хааха түсбөө үлүүлэн дүүргэн

(Хоёрдох июурай үргэлжлэл)

Гахай үсхэбэрлхэ фермэнүүд дээрэ

Даахан эмэ гахайнуудайгаа поросенконууды хоёр харатай болоторнь холотгойгөөр түлжүүлэн гахайшадта...

Гахайнууды тэжээх ба тэдэнэй мидын шэгнүүры нэмээхэ түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн, гахай үсхэбэрлхэ бригадануудай колхознигуудта...

Хуригдые түлжүүлхэ түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн хонишодто — түсэбөө үзүүлэн түлжүүлэн 3 хуриган бүхэлэ...

Хони үсхэбэрлхэ фермэнүүд дээрэ

Даажа абahan хонидоон нооно аймалха түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн бригадануудай хонишодто — түсэбөө үзүүлэн хайшалһан ноононойн 10 процентые...

Хуригдые түлжүүлхэ түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн хонишодто — түсэбөө үзүүлэн түлжүүлэн 3 хуриган бүхэлэ...

Хоёр ба үшөө дээшэ бригадануудай, хони үсхэбэрлхэ фермые даагшадта — хы ферме дээрэ хуригдые түлжүүлхэ түсэбөө үзүүлэн ба нооно аймалха түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн...

Шубууды үсхэбэрлхэ бригадануудай хүдэлмэрилдэг колхознигуудта — шубууды үндэглүүлхэ түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, түсэбөө үзүүлэн абahan үндэглүүлхэ...

Вугын бүлэнүүдые одошоруулаха ба ех абаха түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн түлөө, түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, түсэбөө үзүүлэн хуригдые...

Туулайнууды үсхэбэрлхэ фермэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудта — туулайн түлүүдые 6 харатай болоторнь тэжээхэ түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, түсэбөө үзүүлэн хуригдые...

Аперекон туулайнуудай хоёр бригадануудай түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, түсэбөө үзүүлэн хуригдые үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, түсэбөө үзүүлэн хуригдые...

Тогтоогдоһон ургасые үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха. Хаамхай үсөөн бүриһөө 1530 литр хү хааха.

Жэлэй эхин июур дээрэ байгаа 100 үсөөн бүриһөө 90 толгой тугалнуудые абажа, гээлтэ-хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ ба тугалнуудай сугна бүриһин дунда жэшээнэй шэгнүүрые дорзаагдан хэмжээгээр нэмүүлхэ.

Table with 2 columns: 'Культурануудай нэрэнүүд' and 'Га бүриһөө тугалдаха ургаса'. Rows include 'Уртын кашука', 'Дүлд үсөөн', 'Срова', etc.

Table with 2 columns: 'Малай үүтэр' and 'Граммалар'. Rows include '550', '450', '350'.

Table with 2 columns: 'Малай үүтэр' and 'Граммалар'. Rows include '500', '400', '330'.

Колхозоо жэлэй эхин дээрэ билиһэн 9 хараһаа дээшэ хүрэнэн эмэ түлбэриһөө 13 поросенконууды түлжүүлхэ.

100 га газарай талмай (тэрэнэй тоон — таряалан, жэмэстэ сасэрлиц, огом, хадалан ба бэлшээрэ оролсоно) үш дээрэ 6 гахайнууды, нэжээд эхин дунда жэшээгээр, 90 кг. шэгнүүрэйгээр харуулаха.

Жэлэй эхиндэ байһан хонидой нэжээд үшөө дунда жэшээгээр 2,7 кг. но хайшалха.

Жэлэй эхиндэ байһан эмэ хонидой түлгөнүүдэй 100 толгой бүриһөө 1 толгой хуригдые түлжүүлхэ. Нэгэ эмэ таяа бүхэнһөө 90 үндэгэ ха.

Нугаһанһаа—50 үндэгэ Нилдүгөө—35 үндэгэ Тэжээмэл шубуудуудай дальбарай түлөө 6 харатай болоторнь: Нугаһан ба таяагай дальбарай түлөө—85 проц. Нилдүгэй дальбарайнууды—75 проц. Жэлэй эхиндэ байһан эмэ галуун бүриһөө 5 дальбарайнууды 6 харатай мотөр тэжээхэ.

фермые даагшадта гү, али бригадирта— тогтоогдоһон түсэбөө үзүүлэн тэжээһэн бүхы гахайнуудта 100 кг. (амидын шөгнүүрээр) шэгнүүри нэмээһэнэй түлөө 4 кг. мяха үгэхэ. Энээнһөө гадна, поросенконууды түлжүүлхын тулада, эмэ гахайнууды даажа абahan ба мүн тэрэшэлэн өдөөлүүлхын тулада гахайнууды даажа абahan фермые даагшадта гү, али бригадирта — даажа абahan гахайнууды үсхэхэ түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, гахай үсхэбэрлхэ бригаданууд дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудта түлэдэг хэмжээгээр, нэмэлтэ түлбэри түлэгдэхэ байна.

Table with 2 columns: 'Хайраай пшеница', 'Лямень', 'Овес', 'Просо', 'Гречиха', 'Кукуруза', 'Сагаан будаа', 'Боб-в-ороһото', 'Ороһондохи виб', 'Сахарай свекла', 'Хүбэн-сырец', 'Лен-долуец оһон', 'Тэрэнэй үрһэн', 'Дула-ордой оһон', 'Тэрэнэй үрһэн', 'Урда ороһон оһон', 'Тэрэнэй үрһэн', 'Наран сасэг', 'Намарай р-с', 'Соя', 'Лен-кудряш', 'Клещевина', 'Картофель'.

УССР-ай колхозуудта 1941 он соо туйлахыень, овоциин ба тэжээлэй культурануудаар дунда зүргын ургасые даабарине автан, тус даабарине дүүргэһэн колхознигуудта нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ:

Table with 2 columns: 'Культурануудай нэрэнүүд' and 'Га бүриһөө тугалдаха ургаса'. Rows include 'Уртын кашука', 'Дүлд үсөөн', 'Срова', 'Полхр', 'Огурца', 'Суюмын свекла', 'Морковь', 'Помидон', 'Урланды харөгтэй оһон жэлэй ногоонууд', 'Клевер', 'Леноней', 'Всепарцег', 'Убёнды хабаадаг оһон жэлэй ногоо ууд', 'Убёнды хабаадаг өгөг жэлэй ногоонууд', 'Юрын хадалагч үбһөн', 'Тэжээлэй свекла', 'Морковь', 'Бахча'.

6. Малажалай ашаг үгэлгын дунда жэшээнэй заагдан даабаринуудыа УССР-ай колхозуудта 1941 он соо байгуулаха ба тус даабарине үзүүлэн дүүргэһэн колхознигуудта нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха.

Жэлэй эхин июур дээрэ байгаа 100 үсөөн бүриһөө 90 толгой тугалнуудые абажа, гээлтэ-хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ ба тугалнуудай сугна бүриһин дунда жэшээнэй шэгнүүрые дорзаагдан хэмжээгээр нэмүүлхэ.

Table with 2 columns: 'Малай үүтэр' and 'Граммалар'. Rows include '550', '450', '350'.

Table with 2 columns: 'Малай үүтэр' and 'Граммалар'. Rows include '500', '400', '330'.

Жэлэй эхиндэ байһан зүгын нэгэ бүлэ бүриһөө 35 кг. бал суглуулаха. Тэрэнэй тоондо һаин жэшээнэй бал —10 кг.

Шахаданай бэлэво суглуула—0,8 кг. Жэлэй эхиндэ байһан эмэ туулай бүриһөө 6 харатай болоторнь 12 зулагдады харуулан тэжээхэ.

Жэлэй эхиндэ байһан агреско үүл-тэрэй эмэ туулай бүхэнһөө, тэрэнэй зулагдадайхитайль хамта—500 грамм хоёр баха.

Арһа тушаалгаар, нинтэ дээрэ тушаалдан арһануудайн 40 проц. нэгдэх суртын байха ёһотой.

7. УССР-эй Совнарком ба РП(б)У-гэй ЦК болбол энэ тогтоолтой зодлуулал, хүдөө ажахын культурануудай ургасын хэмжээ ба малажалай ашаг үгэлгөөр түсэбтэ даабарине 1941 оной январин 25-һаа хойно бэшэ область ба район бүхэндэ байгуулаха; райсове-дудай гүйсэдкөөд ба РП(б)У-гэй райкомууд болбол 1941 оной февралын 10 хүртээр колхозуудта тусхайлан байгуулаха ёһотой. Бригадануудта, звеноуудта ба мала-

ажалай фермэнүүдтэ—ургасые ба малажалай ашаг үгэлгые дээшлүүлгын түсэб хадаа агропомой ба зоотехнигэй эрхэбэшэ хабаадалгайгаар, колхозой правленээр уришалан зооглоодо ба тэрэнэй нүүлээр колхозой членүүдэй хамтын суглаан дээрэ зүбшгэдэхэ ба баталагдаг байха.

8. Үндэр дээрэ ургаса ба малажал-һаа элбэг эхээр ашаг абалгын хэрэгтэ, илангаяа хүдөө ажахын жэлэй шиндхэхы үедэ, тарилгын сагта, харууһалгын ба ургаса хуряалгын үедэ бүхы хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые саг бозор соош дүүргэлгээ гүн удхашанар олгожо ба, ажалай зарһаные саашад үргэхын зорилгоор, ургасые дээшлүүлгын ба малажалай ашаг үгэлгын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлөөһые —колхозойгоо үйлдэри дээрэ хабаадалсажа мартын нөгөнһөө ноябрийн 10 хүртэрхи хугсаа дотор дор тогтоогдоһон тоото хүдэлмэрин үдэр ажаллаһан колхознигто түлэхые колхозуудта зүбшөөхэ:

Сахарай свекла, лен, оһо ба хүбэн тарилдаг колхозуудта—120 хүдэлмэрин үдэрһөө доошо бэшэ; Бусад колхозуудта—100 хүдэлмэрин үдэрһөө доошо бэшэ.

Малажалай бригадануудта нэмэлтэ түлөөһе үгэхэдөө, колхоз дээрэ жэл соо 220-һоо үсөөн бэшэ хүдэлмэрин үдэртэ ажаллаһан колхознигуудтай үгэдэг байха.

Сахарай свекла, лен, оһо ба хүбэн тарилдаг колхозуудта мартын 1-һаа ноябрийн 10 хүртэрхи хугсаа соо 120 хүдэлмэрин үдэрһөө доошо, зүгөөр 90 үдэрһөө дээшэ хабаадалсаһан ба бусад ажалтай колхозуудта 100 хүдэлмэрин үдэрһөө доошо, зүгөөр 75 үдэрһөө дээшэ хабаадалсаһан колхознигуудта ба колхоздоо малажалай бригада дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, жэл дотор 220 хүдэлмэрин үдэр соо ажаллаагүй ба зүгөөр 170-һаа үсөөн бэшэ үдэр хүдэлмэрилхэн колхознигуудта—ургасаар ба малажалай ашаг абалгаар түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг хэмжээндэ үгтэхэ.

9. Тус байгуулагдан тоото хүдэлмэрин үдэры дүүргэгүй байбашы һаан, ургасаар ба малажалай ашаг абалгаар түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха. Уртын кашука, дүлд үсөөн, срова, полхр, огурца, суюмын свекла, морковь, помидон, урланды харөгтэй оһон жэлэй ногоонууд, клевер, леноней, всепарцег, убёнды хабаадаг оһон жэлэй ногоо ууд, убёнды хабаадаг өгөг жэлэй ногоонууд, юрын хадалагч үбһөн, тэжээлэй свекла, морковь, бахча.

10. Хүдөө ажахын культурануудай ургасын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха. Уртын кашука, дүлд үсөөн, срова, полхр, огурца, суюмын свекла, морковь, помидон, урланды харөгтэй оһон жэлэй ногоонууд, клевер, леноней, всепарцег, убёнды хабаадаг оһон жэлэй ногоо ууд, убёнды хабаадаг өгөг жэлэй ногоонууд, юрын хадалагч үбһөн, тэжээлэй свекла, морковь, бахча.

11. Хүдөө ажахын культурануудай ургасын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха. Уртын кашука, дүлд үсөөн, срова, полхр, огурца, суюмын свекла, морковь, помидон, урланды харөгтэй оһон жэлэй ногоонууд, клевер, леноней, всепарцег, убёнды хабаадаг оһон жэлэй ногоо ууд, убёнды хабаадаг өгөг жэлэй ногоонууд, юрын хадалагч үбһөн, тэжээлэй свекла, морковь, бахча.

12. Хүдөө ажахын культурануудай ургасын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха. Уртын кашука, дүлд үсөөн, срова, полхр, огурца, суюмын свекла, морковь, помидон, урланды харөгтэй оһон жэлэй ногоонууд, клевер, леноней, всепарцег, убёнды хабаадаг оһон жэлэй ногоо ууд, убёнды хабаадаг өгөг жэлэй ногоонууд, юрын хадалагч үбһөн, тэжээлэй свекла, морковь, бахча.

13. Хүдөө ажахын культурануудай ургасын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха. Уртын кашука, дүлд үсөөн, срова, полхр, огурца, суюмын свекла, морковь, помидон, урланды харөгтэй оһон жэлэй ногоонууд, клевер, леноней, всепарцег, убёнды хабаадаг оһон жэлэй ногоо ууд, убёнды хабаадаг өгөг жэлэй ногоонууд, юрын хадалагч үбһөн, тэжээлэй свекла, морковь, бахча.

14. Ургасые дээшлүүлгын түсэбөө ба малажалай ашаг үгэлгөөр даабарина үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ натурые ба мунтые, хүдөө ажахын продуктуудые тушаалгаар гүрэнэй урдахы уялганууда бүрин гүйсэдхэнэй ба хүрэнгын, страховой, тэжээлэй ба бусад мунтын колхозно фондуудые гүйсэдөөр байгуулаха дүүргэһэнэйгээ эсэстэ колхозой олзо хубаарилгатай нэгэн дөрө үгтэхэ ёһотой.

15. Ажальто эмхидхэлгын звеновой системэ хада ажауылдэридехи бригадануудта, бүхы техническэ, овошно, картофелин, просын, жукурузын ба бусад үлэмжэ элдүүрилдэгдэг тазарта хэгдэг культурагай колхозуудта хааханагүй бөөлүүлгэхэ болоһонтой дүр ба тэдээндэ бэхжүүлгэдэһэн бүлэг мануудһаа абтан продуктнуудай тоо, мүн тэрэшэлэн малай түлүүдые харууһалгын ба түлжүүлгын бүрихэл.

16. 1941 оной январин 10-һаа хойно бэшэ, мүнөө байгаа колхозно тоо бүридхэлэй системэдэ зайлашагүй хубилдатуудые зоёһон оруулахынь ба колхозно тоо бүридхэл хадаа дор заагдананай ёһоор эмхидхэгдэһэн байхынь СССР-эй Госпланы дэргэдэх ЦУНХУ-е ба СССР-эй Наркомземые уялгалха:

а) звеновод—тус звенодо бэхжүүлгэдэһэн культура бүхэнөөр колхозник бүхэнэй олоһон ажалта үдэры ба тус тус культурануудаар абтан ургасын бүридхэл;

б) бригадана—бригада соогоо бүхы хүдэлмэринүүдтэ колхозник бүхэнэй олоһон ажалта үдэр ба бригадараа тус тус культураар абтан ургасын бүридхэл;

в) фермэнүүдтэ—малажалай бригадана ажалдаг колхозник бүхэнэй ажалта үдэр ба тэдээндэ бэхжүүлгэдэһэн бүлэг мануудһаа абтан продуктнуудай тоо, мүн тэрэшэлэн малай түлүүдые харууһалгын ба түлжүүлгын бүрихэл.

17. «СССР-эй зүүн районуудхы колхозуудай түрүүлгилэй салин түлөөри тухай» ССР Союзай Совнаркомой ба ВП(б)-гэй ЦК-гэй, 1940 оной апрелин 21-нөй, тогтоолы 1941 оной СССР-эй Арадай Комиссарнай Советэй түрүүлгис В. МОЛОТОВ.

барһан сагайн хугсаатай тааралдаха байбал—түлэгэнэ. 10. Түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө колхознигуудта үгтэхэ нэмэлтэ түлбэри хубаарилгы дор заагданан гуримаар тогтохо:

а) звенодо—звенодонь бэхжүүлгэдэһэн культуранууды үйлдэриг дээрэ тус звенодо хүдэлмэрилжэ байгаа колхознигуудай түд бүхэнэйнь ажалта үдэртэ зохиладуулан;

б) бригадана—бригаданань сэхэ бөхжүүлгэдэһэн ороһото ба бусад газары үлэмжэ өхэ элдүүрилгэгүйгөөр хэгдэг культуранууды үйлдэриг дээрэ колхознигуудай олоһон ажалта үдэртэ зохиладуулан (звеноуудта ажаллаһан колхознигуудта, звенодонь бөхжүүлгэдэһэн культуранууды үйлдэриг дээрэ олоһон ажалта үдэрнүүдынь гансахан звено дотороо тоосоондо ороһосоно);

в) хониндой, шубуунай ба туулай үсхэбэригын фермэнүүдтэ мүн зүгын ажалда—тус тус фермэнүүд дээрэ олоһон ажалта үдэрнүүдынь тоодо тааралдуулан хубааха.

11. Бригадана бөхжүүлгэдэһэн ороһото ба бусад үлэмжэ өхөөр элдүүрилгэдэггүй газарта хөгдөгдөг культурануудаар ургасын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн бригадануудай бригадирнууд хада тус бригадынгаа колхознигуудай нэмэлтэ түлбэридэ абтан хэмжээһнөө дулдыдуулан, 1,5 хэмжээтэйгээр нэмэлтэ түлөөһе абадаг байха.

Тэрээнһөө гадна, техническэ ба бусад үлэмжэ өхөөр элдүүрилгэдэһэн газарта хөгдөгдөг культурануудай ургасын түсэбөө звеноуудай үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө бригадануудта нэмэлтэ түлбэри мүн үгтэдэг байха.

Бригадын составта ородог бүхы звеноуудай ургасые түсэбөө үзүүлэн дүүргэлгэдэ бригадирэй сэхэ хүсэлэнтэй байхын зорилгоор, тус бригадана ородог бүхы звеноуудай хахадһаань үсөөн бөхшөлэйнь өөһөдтөө бөхжүүлгэдэһэн культурануудаар ургасынгаа түсэбөө үзүүлэн дүүргэдэ байһан ушарта, бригадирнуудта нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг байха.

Бригадирэй нэмэлтэ түлбэри нимжэ байха ёһотой гээбэл: ургасые тээшлүүлгын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэн звеногой колхознигуудта үгтэһэн нэмэлтэ түлбэринь дунгые бригадын бүхы звеноуудай колхознигуудай тоодо хубаахада, тэрэнэй эсэстэ гараһан дунда жэшээнэй тоо—бригадирэй нэмэлтэ түлбэри болоно.

12. Хүдөө ажахын культурануудай ургасын ба малажалай ашаг үгэлгын түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй түлөө колхозой түрүүлгилгэдэ нэмэлтэ ажалтаудар ба мүнгэн түлбэри үдэр заагданан хэмжээгээр байгуулагдаха гээбэл:

Ургасараа ба малажалыгаа ашагүгэлгөөр түсэбөө дүүргэһэнэй түлөө

Түсэбөө үзүүлэн дүүргэһэнэй хэмжээ

Нара оуриһань тогтоогдоһон ажалта үдэрнүүдтэ үдэрнэй мүнгэн түлбэридэ нэмэлтэ болоһон процент

Дунда зэргөөр бүхы ороһото культураар

Тустай тогтоолоор ба логовороор шагналада харалагдан үй культурануудһаа бусад бүхы техническэ ба овошно культурануудаар

Малажалай хоёр ба хоёрһоо дээшэ фермэнүүдээр

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

10 проц. хүртээр 11-25 проц. 25 проц.һнһөө дээшэ

эхижэ УССР-эй колхозуудта дэлгэрүүлхэ. «1. Нара бүхэнэйнь түдэлмэрин түлөө колхозуудай түрүүлгилгэдэ дор заагданан хэмжээһэнэй ажалта үдэрнүүдые олгохо гээбэл: 100 гектар хүртээр (огород, сад ба жэмэстэ тарималнууд ороһосоно) тарилгын талмайтай колхоздо—45 ажалтаудар; 101-һаа 300 хүртээр—50 ажалтаудар; 301-һаа 500 хүртээр—55 ажалтаудар; 501-һаа 700 хүртээр—60 ажалтаудар; 701-һаа 1000 хүртээр—70 ажалтаудар; 1001-һаа 1500 хүртээр—80 ажалтаудар ба 1500-һаа дээшэ—90 ажалтаудар нара бүридэ олгогдоно.

2. Нара бүридэ колхозуудай түрүүлгилгэдэ нимжэ хэмжээгээр нэмжэ мүнгөөр түлэгдэнэ гээбэл: ниятэ дээрэ мүнгэн олзынь 10 мянган түхэриг хүртээр байгаа һаань—25 түхэриг; 10-һаа 25 мянган түх. хүртээр—50 түхэриг; 25-һаа 50 мянган түх. хүртээр—75 түхэриг; 50-һаа 75 мянган түх. хүртээр—100 түхэриг; 75-һаа 100 мянган түхэриг хүртээр—125 түхэриг; 100-һаа 200 мянган түхэриг хүртээр—150 түхэриг; 200-һаа 300 мянган түхэриг хүртээр—175 түхэриг; 300-һаа 400 мянган түхэриг хүртээр—200 түхэриг; 400-һаа 500 мянган түхэриг хүртээр—225 түхэриг; 500-һаа 600 мянган түхэриг хүртээр—250 түхэриг; 600-һаа 700 мянган түхэриг хүртээр—275 түхэриг; 700-һаа 800 мянган түхэриг хүртээр—300 түхэриг; 800-һаа 900 мянган түхэриг хүртээр 325 түхэриг; 900-һаа 1000 мянган түхэриг хүртээр—350 түхэриг ба 1000 мянган түхэригһөө дээшэ—400 түхэриг түлэгдэнэ.

3. Мүнгэн олзынгоо суммые гүйсэд элүүрлээрэ, колхозуудай түрүүлгилгэдэ салингай нэмэлтэ түлбэринь хэмжээ урда жэлэй мүнгэн олзын сумма дээрһөө тогтоогдоно. Колхозуудай түрүүлгилгэдэ тэрэ тогтоогдоһон нэмэлтэ түлбэринь 70 процентые нара бүридэ түлэгдэнэ.

Жэлэй эсэстэ, жэлэйгээ тоосоо колхознигуудай нингын сугалаагаар баталууһанай ба колхозуудай жэлэй тоосоо ажалладай депутатудай районной советдэй гүйсэдкомой үзэмжээ табиханай һүүлдэ колхозуудай түрүүлгилгэдэ гүйсэд тоосоо хэсэ ушартай.

4. Хүдэлмэринийн стаж дээрһээ дулдыдуулан, гурбалзхи жэлээ колхозно хүдэлмэрилжэ байһан колхозуудай түрүүлгилгэдэ—5 процентын, 4-дэх жэлээ хүдэлмэрилгилгэдэ—10 проц., 5-жэл ба дээшэ хүдэлмэрилгилгэдэ—15 процентын хэмжээһэнэй ажалтаудэрнүүдые, тэдэһээ нара бүридэ үгтэхөөр тогтоогдоһон ажалтаудэрнүүд дээрһэн нэмжэ түлэхые колхозуудта дурдхагдаха.

Тус тогтоолтой дашарамдуулан, Украинска ССР-тэ хүсөө гээһэн дээрэ тоологдоно:

а) «1936 оной ургасаһаа сахарай свеклые контрактацила тухай» СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, 1936 оной февралын 22-ой, тогтоолой 3-дахы пункт;

б) «Олоһон ба лен-долгунейн ургасые ба шапаны дээшлүүлхэ хэмжээбууланууд тухай» СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, 1938 оной апрелин 3-най, № 434 тогтоолой 13-дахы пункт ба звеногой эрхилэгшыне ба звеногой членүүдые шагнаха гурим тухай заабарилһан «1938 оной ургаса хуряалга тухай» СССР-эй СНК-гэй, 1938 оной июлинь 22-ой, № 775 тогтоолой 38-дахы пункт;

в) «СССР-эй зүүн урдуурхи, гандадаг районууды үндэр ургасаар хангалтын хэмжээбууланууд тухай» СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, 1938 оной октябрийн 20-ной тогтоолой 11-дэх пункт;

г) Колхоз дотороо шагналга-нэмэлгы хубааха гурим тухай заабарилһан «Хүдөө ажахын продуктын хуряалга ба бэлдэх тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй, ба СССР-эй СНК-гэй, 1940 оной августын 1-нөй, тогтоолой 3-дахы пунктын 4-дэх ба 5-дахы бүлэгүүд;

д) 1939 оной мартын 31-дэ СССР-эй Наркомтекстильээр ба Наркомземээр баталагданан хубэн контрактацилын тишовой договорой 14-дэх пунктые болуулаха.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые ба малажалай ашаг үгэлгые дээшлүүлгэнэй түлөө байгуулагдаһан, колхознигуудай ажалта нэмэлтэ түлбэри хадаа саашадаа колхозуудай ажахын ургалтада ба бүхжүүлгэдэ, колхозно олонингын шагнашадалта байдалые улам саашадаа дээшлүүлгэдэ хүргэнэ гэжэ СССР-эй СНК ба ВКП(б)-гэй ЦК тоолоно. Колхозууд бүхэн, бригада ба звено бүхэн хадаа агрономическа наукин ажалтануудые зүбөөр бөөдүүлхэ. Хүдөө ажахын түрүүлгилгэдэ—социалистическэ үндэр ургасын мастернуудай ошонды үргөөр хөрөлгөө, колхозуудта хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые ба хамтын малажал

Хилын саананаа телеграмманууд Англо—германска дайн

ГЕРМАНИН МЭДЭЭСЭЛ

БЕРЛИН, январинь 1. (ТАСС). Үсгэдэр нэмжээрэ ябуудга хөлөн германска самолетууд хадаа Эссекс графствадахи сэрэгэй заводуы 100 метр дээрэнэ бомбодобо гэжэ Верховно командовани мэдэсэбэ. Тэрэнһээ гадна, Лондоной сэрэгэй талаар тон шухала объектууд бомбодолгодо орожо, тон ехээр гэмтэһэн ба тэршэлэн Англиин зүүн урдахи хубичи вокзал, гаваннууд бомбодолгодо. Хэдэн олон газарта түймэр шатаба.

Германиин территорияруу нэбтэрэн орохоёо нөлөөн дайсанай 4 самолётоо хоёрынь сохигдоһон ба нүгөө хоёрынь зорьһон газартаа хүрэнгүй гэдэргээ бусаха баатай болоһон байгаа. Германска авиаци ямаршье гээлтэгүй гараба.

Январинь 1-нэй хүни Германиинше ба дайсанайше авиаци ябуулга хэбгүг.

БЕРЛИН, январинь 2. (ТАСС). Германска армийн дээдэ командованиин мэдээ германска информационно бюро дамжуулна: дайсанай гү, али дайсан

да аба хэжэ байгаа наймаанай 10 судануудай уламжа шэнгээгдэһини Номгон далайда ябажа байгаа Германиин сэрэгэй корабль мэдэсэбэ гэжэ.

Январинь 1-дэ, Англиин зүүн урдахи эрьсөд, Олбородо дүтөхөн английска харуулай мюнносөц добтологдоһон байгаад, январинь 2-ой хүни носопһон байна. Германиин самолетууд хадаа зүүн ба центральна Англидахи сэрэгэй шухала объектуудыме бомбодобо.

Январинь 2-ой хүни английска самолетууд Германиин баруун хойгуурхи гурбан пунктнуудтахи барилганууд дээгүүр бомбонууды хаяжа, нилээд хойдол ушарууба. Агаарай тулалдаанда нэгэ английска самолёт сохигдобо.

БЕРЛИН, январинь 2. (ТАСС). Январинь 2-ой хүни германска самолёдой багачан соединени Ливерпулие добтоло гэжэ германска информационно бюро мэдэсэбэ. Германска авиаци хадаа Англиин бусад хэдэн городуудай сэрэгэй ба промышленна барилгануудыме бомбодолон байгаа. Тэршэлэн, Лондон, Шеффилд, Ярмут ба Гарвич городууд бомбодолгобо.

АНГЛИН МЭДЭЭСЭЛ

ЛОНДОН, январинь 1. (ТАСС). Үсгэдэр үдэр английска авиаци хадаа Германиин, Голландиин ба Бельгиин сэрэгэй объектуудыме добтоло гэжэ тухайлан мэдэсэгдэнэ. Бомбонууд Кельнин нэгэ промышленна предприятия дээрэ туданан ба Эмерихтэ дүтэһэн нэгэ шухала удхашанартай хүүргэ хандарганан байна. Роттердам-Докын ба Эймейдениин зарим объектууд бомбодолгодо дайрагдаба. Флиссингенид дүтэһэн дайсанай судна гэмтээгдэбэ. Англиин 2 самолёт гэдэргээ бусабагүй. Январинь 1-нэй хүни английска агаарай хүсэгүүд ябуулга хэбгүг.

ЛОНДОН, январинь 2. (ТАСС). Январинь 2-ой хүни Англиин ба Уэльсын эдэб районуудаар хэдэн германска самолетууд ябуулгануудыме хэбэ гэжэ

тусхайлан мэдэсэгдэнэ. Хэдэн бомбонууды хаяба. Англиин баруун хойгуурхи ба Лондоной районуудаар хүнэй буудат гарцууд гэмтээгдэнхэй. Хэдэн хүнүүд алагданан ба шархатаһан байна.

Декабриин 31-нэй үглөөгүүр, английска самолетууд хадаа доогуур үүлээгэй байһан үеме хамбаашалан Германиин, Голландиин ба Бельгиин сэрэгэй объектуудыме гээтэ добтолоо. Тэрэ самолетуудай нэгэн Кельндэхэ промышленна предприятиинуудыме амжалтатайгаар бомбодобо. Тэршэлэн Роттердамай нефтьхадагаламжын газарууд бомбодолон байна.

ЛОНДОН, январинь 2. (ТАСС). английска самолетууд Бермендехи барилгануудыме ба оккупированиа территориян портуукуыме ехэ эршэмтэйгээр бомбодобо гэжэ Рейтер агентствэ мэдэсэбэ.

Германска, английска ба итальянска авиацинуудай гээлтэнүүд тухай

ЛОНДОН. Информациин министрествин мэдэсэһэнэй ёһоор, үнгэрэгшэ жэлдэ дайсанай 3500 гаран самолет английска истребительүүдээр, зенитнэ батареянуудээр ба агаарай хаалтануудай аэростадуудаар усадхагдаба. Английска истребительнэ авиаци 1050 самоледоо гээһэн ба тэдэнэй экипажуудай составһаа 400 гаран хүн аршалагдаба.

Хойто Африкадахи 21 үдэрэй эршэмтэй ябуулгануудай үжэ, английска

авиаци болбол итальянска 300 гаран самолетуудыме сохигһон ба энэ үедэ англичанууд хадаа миин 20 самолет гээһэн ба тэдэнэй летицинуудай олонхинь дайсанһаа аршалагдаһан байгаа гэжэ Рейтер агентствэ мэдэсэбэ. Агентствын ханалаар хадаа, итальянска авиациин Александриэ добтолхоёо болһон ушар болбол итальянска авиациин бэрхэтэй байдалда ороһонни гэршэлнэ.

Голландска Индин обороны шангадхаха хэмжээнүүд

НЬЮ-ЙОРК, январинь 1. (ТАСС). Яполин добтологтоһоо бэргылэж, Борнео арадахи обороны ехээр бэхилнэ гэжэ «Нью-Йорк Таймс» газетэ мэдэсэбэ. Нефть болбосоруудат заводуудай оршон байгаа Балж Папан гэжэ гордто далайнаа орохо замын минээр хааба. Пароходой байрые хамгаалхын тула зенитнэ ехэ буунууд ба артиллеринууд олоороо тодогоһонхой. Борнео ба Целебес хоорондын пролив хадаа канонеркэнуудээр ба минь хаалтануудаар сахигдана. Эрхэһээ 400 миля хүрээр радиустайгаар самолетууд патрульлана. Нефтийн выхкэнуудэй, нефтепроводуудай, нефть болбосоруудат заводуудай ба доконуудай территория мивээр хүрээлдэгдэнхэй. Хорюутай газараар ябананай гэмнэлгээр Балж Папанда олон японедууд арестовалагдаба. Декабриин эхээр Балж Папанда японско нэгэ танкер ерлөн байгаа. Харин тэрэн дээрэн, бурацсалай тамаралга хэнэбди гэжэ шалтуулан, далай 500 кадэдүүд ерлэсөн байба. Тини нотагайн засаг тэдэ кадэдүүды буулгангүй ба тэрэ танкерын нефть ашаад лэ яаралтайгаар портһоо гараһан байгаа.

ТАИН БА ФРАНЦУЗСКА ИНДО-КИТАДАЙ СЭРЭГҮҮДЭЙ ХОРОНДЫН ТУЛАДАНУУД

НЬЮ-ЙОРК, январинь 1. (ТАСС). Декабриин 27-дэ Таян ба французска Индо-Китадай хилэ дээрэ французска Индо-Китадай сэрэгэй мотоциклистуудай отряд хадаа Таян сэрэгэй добтолы гэдэргэ сохило гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствэ Вишиһээ тухайлан мэдэсэбэ. Таян сэрэгэйхид 15 хүнүүдэ алуулба. Французска 1 солдат шархатаба. Таян, Таян сэрэгүүдэй удаахи нэгэ добтолы гөлгөргэ сохигдһон байна.

Итальянска командованиин мэдээн

РИМ, январинь 2. (ТАСС). Стефани агентствэ хадаа итальянска командованиин иимэ мэдээ дамжуулна: Бардин фронтдохи Киренайкын районий хилэ шадарай фронтло артиллерийн ба патрульна отрядуудай ябуулганууд шангадажа байна. Дайсанай авиаци хадаа манай Киренайкын аэродромуудта добтоло хэбэ. Эндэ үлэмээд хандарал ушаруулагданан ба хүнэй гэмтэл болобогүй. Дайсанай нэгэ самолёт сохигдобо. Итальянска самолетууд болбол дайсанай механизированиэ частынуудыме ба бүхэлтэнүүдыме бомбодобо. Манай самолетууд базадаа бүгдэ ерэнхэй. Греческя фронт дээрэ нотагай характертай ябуулганууд болобо. Зүүн Африкада разведкын отрядуудай ба артиллерийн ябуулганууд тэмдэглэгдэнэ.

Жлэйгээ түсэб 110 процент дүүргэбэ

Хорин Заготживсырьевой котторо (директорын хүрэр Горбунов) болбол 1940 оной 4-дехи квартал соо 92 мянган түхэргэй ан худалдажа абаха байһан аад, 101477 түхэргэ абажа, 4-дехи кварталайгаа түсэб 110 процент дүүргэбэ.

Эрхим ангуушад нүхэд А. Михайлов (Дээдэ-Худанай сомоной «Ударник» колхоз) 2500 түхэргэй ан, тэрэнэй аха М. Михайлов 2000 түхэри

гэй ан тусаагаа. Мүн, Анагай сомоной, Ждановой нэрэмжэтэ колхозой член Дорж Жигжитов 875 түхэргэй ан тусааһан байна. Тэрэнэй тоодо 2 хара гүрөөһөн ба 2 шоно бии Доодо-Худанай сомоной, Эгелтэвой нэрэмжэтэ колхозой член нүхэр Жамсаралов нормоёо үлүүдэн дүүргэһэн ба 3 шоно, 3 шөлүүнэ барилхан байна.

Сомоной соведүүды телефонтой болголго

1941 ондо сомоной соведүүд хоорондын телефон ба телеграфай холбоонуудыме бүри олошоруулахын тула БМАССР-эй хэлхээ холбооной Управлени болбол республикын МТС-үүд ба с/соведүүдыме телефонтой болголын хүдэлмэриэ эхилжэ оробо. Энээндэ 810 мянганһаа дээшэ түхэргэ гаргашалагдаха байна.

Хорин аймагта 8 сельсоведүүд телефонтой болохо, тэдэнэй тоодо

Чесанын МТС ба бусад колхозууд оролсоно. Баргажанай аймагай эгээл холын-Мүргүнэй, Гаргын, Хара-Модоной Дэрэнэй совсоведүүдтэ телефонтой байгуулагдахан. Тус аймаг дотоо телефон байгуулагда 132 мянган түхэргэ гаргашалагдаха юм. Мүн үлэгнэ аймагуудай (Иволгин, Тарбагатайн, Баунтын аймагуудһаа бэшэ) телефонгүй байһан сельсоведүүд телефонтой болгогдохоор хараалагдахан.

22 агрономууд ба зоотехнигүүд

1940 оной декабриин 31-дэ Бурят-Монголой хүдөөажалхын техникумы 22 хүн дүүргэжэ гараба. Студентнэр нүхэд Кудряшев, Карташев, Зарубин ба Де-Дасун гэгшэд бурацсалайгаа бүхи предметүүдээр отлична сэллэлтэнүүдыме абаһан байна.

Һаадаа, эдэ 22 агрономууд ба зоо-

технигүүд хадаа республикын колхозуудта ошохо хүдэлмэрилхэнэ.

Мүнөө, тус техникумэй шэнэ абаха гада 80 хүн абтаад байна. Эдэнэй дунда Советскэ Союзай герой Гармаж Аюрович Гармаев ба республикын бусад солото хүнүүд бии.

Колхозно-совхозно театрын база Улан-Удэ асараг дэба

БМАССР-эй Совнарком болбол республикын бүхи районуудыме зүжэгүүдээр хангалгынь байжаруулахын тула

Бурят-Монголой колхозно-совхозно театрын базыме Улан-Удэ гордо асарха гэжэ тогтообо.

Багшанарай семинар

Бурят-Монголой АССР-эй Наркомпрос болбол энэ оной январинь 3-һаа 6 хүрэтэр республикын багшанарай семинар үнгэрэгхэнэ.

Тус семинары хэлэ, литература ба исторёор тухай мэргэжэлтэд—ГИЯИИ ба бусад албангасарнуудай научна дэлмэрилэгшэд үнгэрэгхэ байна.

КИНОМЕХАНИГУУДАЙ КУРС

Дуугарадаггүй нүүдэл кинонуудай кадрнуудыме бэлэдэхын тула Бурят-Монголой АССР-эй Арадай Комиссариатай Сөведэй дэргэдэх Кинофикации Управлени болбол 20 хүнэй хабаадалгатай, киномеханигүүдэй нэгэ харын курс эмхидхэбэ.

ХҮҮГЭДЭЙ КИНОФЕСТИВАЛЬ

Кабанска энэ оной январинь 3-һаа 7 хүрэтэр хүүгэдэй түрүүшын кинофестиваль үнгэрэгдэжэ байна. Энэ фестиваль «Василиса Прекрасная», «Октябрь 23», «Хойр ханинууд», «Варя капитан» ба бусад кинокартиннууд харуулагдаха байна.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЙ

„Главкинопрокада“ Бурят-Монголой конторо

болбол кино-театрнуудай, клубуудай экран дээрэ

БУСАЖА ЕРЭЛГЭ

гэжэ шэнэ фильм гаргахань.

Тус фильмдэ

РСФСР-эй арадай

арт., оренто

Н. С. Монов,

РСФСР-эй габьяата

арт. Г. Гугецкая,

РСФСР-эй габьяата

арт. Л. Карташева

ГЭШЭД НААДАНЭД.

Сценариинь авторнууд

Б. Чирсков,

Р. Музыкант.

Режиссеринь—

Ян Фрид.

Операторинь—

А. Ксенофонов.

Композиторинь—

Ж. Пустыльник.

Ленинградска Ленинэй оренто „ЛЕНФИЛЬМ“ киностудийн үйлэдбэри.

ОРОД ДРАМЫН ТЕАТРА

5-1—Булад яана хатуужааб.

Кинотеатр ЭРДЭМ	Үхибүүдэй каникулай үдэрнүүдтэ:
январинь 5-да	Баатаршалга
6-да	Поздэй здир наһэн
7-до	Хүхюун артастнууд
январинь 8-да	КАРО
9-да	Виноград Ланочка
10-да	Кубанецууд

Сеансуудай эхилэлгэ үдэрэй 10, 12, 2 части, сеансуудай эхилэлгын урда тээ үхибүүдэй самодетельность харуулагдаха, шэнэ жэлэй елкые тойрон наадача, хамтаараа дуулалдажа байна. Буфет нээгдэнэ.

„Бурят-Монголой ҮНЭН“

газетые захижа уншагты.

ЗАХИХА ҮНЭ:

1 жэл соо—30 түхэриг
6 нарада—15 түхэриг
3 нарада—7 түх. 50 мүнэгэ.
Захидалуудыме аймагууддахи ба хүдөөдехи почтын таһагууд, бэшгэ зөөгшөх, хэблэл тарааха этигэмжэтэд абана.
Удаан болзоороо захихала тунатай байдагыне хануулагдана.
Колхознигүүд болбол артелинигөө правленеер дамжуулан захихадань божино.
Ямар нэгэн шалтагаанаар газетын захигшадтаа хүргэгдөөгүй һэань, гомодолыме редакцида эльгөөхэ хэрэгтэй.
Бурят-Монголой үндэһэн хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг энэ газетые ажалшан бүхэн захижа уншаха ёһотой.